

UPSC CSE 2019 MAINS PAPER 6 SEPTEMBER 29, 2019 GUJARATI LITERATURE OPTIONAL PAPER - I QUESTION PAPER

SDF-U-GJT

ગુજરાતી / GUJARATI

પેપર I / Paper I

(સાહિત્ય) / (LITERATURE)

સમય મર્યાદા : ત્રણ કલાક
Time Allowed : **Three Hours**

મહત્તમ ગુણ : 250
Maximum Marks : 250

પ્રશ્નપત્ર સંબંધી સૂચનાઓ

પ્રશ્નના ઉત્તર આપતા પહેલાં નીચે મુજબની બધી સૂચનાઓ વાંચો :

અહીં બે વિભાગમાં આઠ પ્રશ્નો વહેંચવામાં આવ્યા છે.

ઉમેદવારે બધામાંથી પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 અને 5 ફરજિયાત છે અને દરેક વિભાગમાંથી એક પસંદ કરી અન્ય ત્રણ ઉત્તર આપવાના રહેશે.

પ્રશ્નની સાથે એના ગુણ દર્શાવવામાં આવ્યા છે.

ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં (ગુજરાતી લિપિમાં) લખવાના રહેશે.

જે પ્રશ્નોમાં શબ્દસંખ્યા દર્શાવવામાં આવી છે ત્યાં શબ્દસંખ્યાની મર્યાદામાં ઉત્તર આપવાના રહેશે.

પ્રશ્નોના જવાબ અનુક્રમમાં ગણવામાં આવશે. જો છેકવામાં નહીં આવે તો અપૂર્ણ જવાબ પણ ગણવામાં આવશે. પ્રશ્નપત્ર અને ઉત્તરવહીનું કોઈપણ કોરું પાનું અથવા તેનો કોરો ભાગ અચૂક છેકી નાખવો.

Question Paper Specific Instructions

*Please read each of the following instructions carefully before attempting questions :**There are **EIGHT** questions divided in **TWO SECTIONS**.**Candidate has to attempt **FIVE** questions in all.**Question nos. **1** and **5** are compulsory and out of the remaining, any **THREE** are to be attempted choosing at least **ONE** question from each section.**The number of marks carried by a question / part is indicated against it.**Answers must be written in **GUJARATI (Gujarati script)**.**Word limit in questions, wherever specified, should be adhered to.**Attempts of questions shall be counted in sequential order. Unless struck off, attempt of a question shall be counted even if attempted partly. Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off*

SECTION A

Q1. લગભગ 150 શબ્દોમાં ઉત્તરો લખો :

10×5=50

- (a) નર્મદયુગના સુધારકોની સાહિત્ય ઉપર પડેલી અસરો 10
- (b) પંડિતયુગની કાવ્યક્ષેત્રે થયેલી પ્રવૃત્તિ જણાવો. 10
- (c) વાણીના અવયવો અને તેના કાર્ય વિશે નોંધ લખો. ગુજરાતી ભાષાના ધ્વનિઘટકો 10
- (d) ઉત્તર ગુજરાતની પદ્મણીબોલીની લાક્ષણિકતાઓ 10
- (e) જ્યન્ત ખત્રીની વાર્તાસૃષ્ટિનો પરિચય કરાવો. આધુનિક ગુજરાતી સ્ત્રીસર્જકો (વાર્તાકાર) 10

Q2. સમીક્ષાત્મક ઉત્તર આપો.

- (a) ભારતીય આર્યભાષાઓમાં ગુજરાતી ભાષાના મહત્વના સ્થાન અંગે જણાવો. 20
- (b) આખ્યાન સ્વરૂપની ચર્ચા કરી પ્રેમાનંદના આખ્યાનોની સમીક્ષા કરો. પ્રાગ નરસિંહયુગનું સાહિત્ય. 20
- (c) ન્હાનાલાલની અપદ્યાગદ્ય શૈલીનો પરિચય કરાવો. સુધારક યુગના કાવ્યવિશેષો. 10

Q3. સમીક્ષાત્મક ઉત્તર આપો.

- (a) મીરાંનાં પરમેશ્વર પ્રીતિનાં કાવ્યોની ચર્ચા કરો. મધ્યકાલીન સગુલભક્તિ પરંપરાના કવિઓનું પ્રદાન. 20
- (b) સુન્દરમ્ના કવિ અને કવિતા વિશેનાં વિચારો જણાવો. ઉમાશંકર જોશીની કવિતાના વિશેષો. 20
- (c) મધ્ય ભારતીય આર્યભાષાઓનો વિકાસક્રમ આલેખો. દક્ષિણ ગુજરાતની સુરતી બોલી. 10

Q4. સમીક્ષાત્મક ઉત્તર આપો.

- (a) મધુ રાયના કથાસાહિત્યમાં વ્યક્ત આધુનિકતા. 20
- (b) જ્યન્તપાઠકના પ્રકૃતિરાગનાં કાવ્યોની ચર્ચા કરો. નિરંજન ભગતની કવિતાના વિશેષો. 20
- (c) દક્ષિણ ગુજરાતની સુરતી બોલીની લાક્ષણિકતાઓ દર્શાવો. મધ્યકાલીન લૌકિક પરંપરા. 10

SECTION B

Q5. લગભગ 150 શબ્દોમાં ઉત્તરો લખો :

10×5=50

- (a) નર્મદની સાહિત્યસેવાનો પરિચય કરાવો. પંડિતયુગની વિવેચનાના નોંધપાત્ર વિવેચકો. 10
- (b) રા.વિ. પાઠકની વાર્તાઓની સમીક્ષા કરો. પદ્યવાર્તાની સ્વરૂપગત લાક્ષણિકતાઓ દ્રષ્ટાંત સાથે. 10
- (c) દલિત કવિઓની કવિતાઓમાં વ્યક્ત થતી દલિત સંવેદનાઓની ચર્ચા કરો. મધ્યકાળ સાહિત્ય સ્વરૂપોમાં પદ્યસ્વરૂપની લાક્ષણિકતાઓ. 10
- (d) કવિ પ્રહલાદ પારેખનાં કાવ્યો અંગે જણાવો. 10
- (e) હિમાંશી શેલતની વાર્તાઓમાં વ્યક્ત સામાજિક સંદર્ભને તપાસો. યુનીલાલ મડિપાની વાર્તાઓનાં વિશેષો. 10

Q6. સમીક્ષાત્મક ઉત્તર આપો.

- (a) મધ્યકાળનાં સાહિત્ય સ્વરૂપોમાં મુક્તક અને પદ્ય અંગે જણાવો. ઊર્મિકવિ રમેશ પારેખ. 20
- (b) આદિવાસી સંશોધન, સંપાદન ક્ષેત્રે ભગવાનદાસ પટેલનું પ્રદાન. 20
- (c) લૌકિક પરંપરાને ઉજાગર કરતી અસાઈતકૃત 'હંસાઉલી'ની ચર્ચા કરો. એબ્સર્ડ નાટકના પ્રયોગો. 10

Q7. સમીક્ષાત્મક ઉત્તર આપો.

- (a) જૈનસાહિત્ય ક્ષેત્રે જૈનકવિઓએ કરેલા પ્રદાનને મૂલવો. નવલકથાકાર રઘુવીર ચૌધરીના વિશેષો. 20
- (b) ભવાઈનાં લક્ષણો જણાવી રંગભૂમિ પાત્રની આવશ્યકતા જણાવો. લોકનાટ્યમાં ભવાઈનું સ્થાન અને તેમાં સમાજદર્શન. 20
- (c) ઉમાશંકર જોશીના એકાંકીઓની ચર્ચા કરો. વિવેચક સુન્દરમ્ના કવિ અને કવિતા વિશેનાં વિચારો. 10

Q8. સમીક્ષાત્મક ઉત્તર આપો.

(a)	નાટ્યક્ષેત્રે સતીશ વ્યાસના પ્રદાનની ચર્ચા કરો.	20
(b)	નિબંધ સ્વરૂપની લાક્ષણિકતાઓ જણાવી ભોળાભાઈ પટેલનાં નિબંધો.	20
(c)	પત્રાલાલ પટેલની જાનપદી નવલકથાઓની સમીક્ષા કરો. લોકકથાની પ્રકૃતિ અને સ્વરૂપો.	10